

DIMENSIÓ DE LA CREU A SANT FRANCESC D'ASSÍS

Sol en la nitⁱ

Li semblava aleshores que Déu s'havia allunyat d'ell i arribava a preguntar-se si no havia potser gallejat amb les seves forces. Per expressar la seva pena recorria en aquests moments a la pregària dels salms:

«Heu allunyat de mi els meus amics –deia a Déu–.

M'he tornat com foraster entre els meus germans.

Els ulls se'm consumeixen d'afflicció.

Estenc les mans cap a vós.

Per què em rebutgeu?

Per què m'amagueu la vostra faç?

Suporto un pes espantós, estic baldat».

Sol, enmig de la nit, també Francesc tremolava. Però no amb la por que senten els homes en veure llur vida en perill. Tremolava de no descobrir els dissenys de Déu a propòsit d'ell. Es preguntava què volia Déu d'ell i temia no escoltar la seva veu. Aquella nit la veu de Déu es feia sentir en la tempestat. Però calia saber-la entendre. Francesc era tot oïdes. I què deia aquesta veu poderosa.

La pluja havia parat. Un vent fresc s'havia aixecat i bufava a muntanya. Al cel, llunyans i

pàl·lids, titil·laven uns pocs estels. Semblava a cada moment que els vent els anava a apagar. La nit era negra, molt negra. Hom no arribava a distingir les coses; aquest arbre o aquesta roca prou coneguts. Només apareixien masses informes, confoses amb l'obscuritat. S'havia esborrat el contorn habitual de les coses, permetent, així, a la mirada perdre's per l'espai fosc, sense fons. És dur d'acceptar aquest esborrament de les coses i d'aguantar cara a cara allò que sembla el no-res. És dur de continuar despert enmig d'aquella buidor tan negra, on, no solament els sers familiars perden llur resplendor, llur veu i fins i tot llur nom, ans la mateixa presència divina sembla haver-se'n escorregut.

Francesc havia desitjat la pobresa. Com deia ell mateix, l'havia pres per esposa. I heus-lo aquí, en aquest moment de la seva existència, pobre, dolorosament pobre, més del que mai hauria pogut somiar. No feia gaire, en retirar-se a aquesta muntanya, tot li parlava de Déu i de la seva grandesa. La naturalesa salvatge l'amarava del sentiment de la majestat divina. Li calia, només, deixar-se endur per ella. Al moment present era l'hora de la marea baixa. Estava aclaparat, panteixant com el peix fora l'aigua.

*Omnipotent, santíssim,
altíssim i Déu sobirà,
tot bé, bé complet, que sou l'únic bo;
feu que us tribudem tota lloança,
tota glòria, tota gràcia,
tot honor, tota benedicció
i que us restituïm tots els béns.
Que es faci, que es faci. Amén.*

Van arribar en un terreny anomenat Getsemani, i Jesús digué als deixebles: Seieu aquí mentre jo prego. Va prendre amb ell Pere, Jaume i Joan, i començà a sentir esglai i abatiment, i els digué: Sento a l'ànima una tristor de mort. Quedeu-vos

aquí i vetlleu. S'avançà un tros enllà, es deixà caure a terra i pregava que, si era possible, s'allunyés d'ell aquella hora. Deia: Abba, Pare, tot t'és possible; aparta de mi aquesta copa. Però que no es faci el que jo vull, sinó el que tu vols. (Mc 14,32-37)

Més fosc encara

D'entre tots els qui vivien a l'eremitori, fra Rufí era qui més observava Francesc. D'uns mesos ençà el veia arrossegar-se llastimosament, sense cap mena de reacció, ni d'impuls, ni de joia. Al començament en sentia una gran compassió. Després, aquesta forma de captenir-se arribà a intrigar-lo i inquietar-lo. Una temporada tan llarga de tristesa i de prostració en Francesc l'incomodava; li semblava fora de lloc. A poc a poc l'envaí un dubte. Francesc era l'home de Déu que ell pensava? No s'havia equivocat en seguir-lo? No s'havia precipitat en tenir-lo per sant? I, en aquest cas, no li tocava a ell, fra Rufí, de recollir el guant i de mostrar a tots de què és capaç un sant autèntic?

Llavors un àngel de Satanàs es revestí de llum i vingué a bufar a l'orella de Rufí: «Què hi has de fer, fra Rufí, amb el fill de Pere Bernardone! és un tros d'ase que ha jugat a fer d'innovador. N'ha entabanat molts i ell mateix s'ha enganyat. I ja veus el que ha passat. No és més que un esparracat, sense esma, ni força. I tot això que el fa llanguir i gemegar, no és res més que el seu orgull ferit i desencantat. Creu-me; jo sóc el fill de Déu. Sé molt bé qui he elegit i predestinat. El fill de Bernardone és un damnat i enganya quisculla que vulgui seguir-lo. Pensa-ho bé, hi ets a temps encara. Deixa córrer cap al fracàs aquest innovador. No l'escoltis més. Ni li diguis res del que t'he confiat. I guarda't, sobretot, de fer-li cap pregunta; podria ensarronar-te. Vés endavant, més aviat, amb coratge i senzillesa. Segueix el teu tirat cap a la perfecció; aquest tirat que he dipositat en tu com una promesa d'eternitat. Els antics eremites, dels quals medites els exemples, t'indiquen el camí. És un camí segur, aquest; un camí provat i beneït. Imita, doncs, els antics i no et fiquis amb aquells qui, sota pretext d'evangeli, ho volen renovar tot». L'àngel de Satanàs féu llampurnejar magníficament el seu mantell de llum als ulls de Rufí. Quedà tot enlluernat i meravellat. Cap mena de dubte; a través de la veu misteriosa el mateix Déu acabava de parlar-li.

–Però qui t'ha pogut entaforar totes aquestes idees al cap? –demanà Lleó, abatut–. Si Déu et permetia de passar, ni que fos per un instant, tot el que el nostre pare suporta en l'ànima i en el cos, al moment clamaries gràcia. Per aguantar com ell aguanta enmig de tants sofriments, certament cal que Déu el sostingui; cal que compti amb la mateixa força de Déu. Pensa-ho una mica més.

–Sí, és veritat–digué Francesc després d'un instant de silenci–. «Clavaré un cop al pastor, està escrit, perquè es dispersin les ovelles». Déu ho ha permès per al seu fill. El deixeble no ha de ser per damunt del mestre.

Callà i durant uns segons quedà com absorbit pels seus pensaments. Lleó el mirava sense saber què dir.

–Ah!, fra Lleó –li digué finalment Francesc–, aquesta és sens dubte l'hora de les tenebres. És horrorós. No pensava pas que fos tan horrorós. Ara deixa'm sol; necessito cridar davant Déu. Lleó es retirà.

–*Senyor Déu* –digué aleshores Francesc–, *vós heu bufat damunt la meva llàntia.*

I heus-me aquí immersit en les tenebres i, amb mi, tots els qui m'havíeu donat.

He esdevingut per a ells un espantall.

Fins els qui m'eren més addictes em fugen.

Heu allunyat de mi els meus amics, els meus companys de la primera hora.

Ah, Senyor, escolteu la meva pregària!

No ha durat prou la nit?

Abrandeu en el meu cor un foc nou.

Gireu vers mi la vostra mirada i que la claror de la vostra aurora resplendeixi de nou en el meu rostre per tal que els qui em segueixen no caminin a les fosques.

Per ells, compadiu- vos de mi.

No lluny d'on era, una tofa de neu lliscà de dalt d'un arbre. Hom sentí un espetec de branques i, després, un soroll sord a terra. I tot, de nou, entrà en el gran silenci.

Era ja cap al migdia quan es va estendre per tota la terra una foscor que va durar fins a les tres de la tarda: el sol s'havia amagat. Llavors la cortina del santuari s'esquinçà pel mig. Jesús va cridar amb tota la força: Pare, confio el meu alè a les

teves mans. I havent dit això, va expirar. Quan el centurió veié el que havia passat, donava glòria a Déu i deia: Realment, aquest home era innocent.
(Lc 23,44-47)

*«¡Déu altíssim i gloriós!
Il·lumineu les tenebres del meu cor.
I doneu-me un fe recta, una esperança certa,
I una caritat perfecta;
seny i coneixement, oh Senyor,
per tal que jo acomplexi
el vostre sant i veritable manament. Amén»*

CANTS

- *Resteu aquí/ i vetlleu amb mi./ Vetlleu i pregueu/ vetlleu i pregueu*
- *De noche iremos de noche/ que para encontrar la fuente/ sólo la sed nos alumbra/ sólo la sed nos alumbra.*
- *En la nostra foscor/ encén un foc que no s'apaga mai/ que no s'apaga mai.*
- *Lloa Déu mon cor/ i lloa el seu sant nom./ Lloa Déu mon cor/ em salva de la mort.*

*1.-Feu-me instrument de la vostra pau,
on hi hagi odi arribi vostre amor,
on hi hagi injúria vostre perdó,
on hi hagi dubte claredat.*

*Que no busqui egoista el meu consol,
consolar els altres sigui el meu afany,
que compregui sempre els meus germans
i els estimi sens demanar res.*

*2.-Feu-me instrument de la vostra pau,
que jo posi alegria on hi ha tristor,
on regni la foscor, jo posi llum,
on hi hagi tristesa il·lusió.*

*3.-Feu-me instrument de vostra pau,
jo sé que en perdonar som perdonats,
que si donem encara rebem més,
que ens feu la gràcia de porta 'ns al cel.*

ⁱ Els textos narratius estan trets de: Eloi Leclerc. Saviesa d'un pobre. cc 2-5. Claret 2002